

Els cansaladers

Les formes «tossinaire» i «tossinaria» (o «tossinaire» i «tossinaria») són barbarismes molt introduïts en el llenguatge parlat, especialment a Barcelona. Però no hi ha cap raó que aconselli de transigir-hi. Disposem de les formes equivalents, cansalader i cansaladeria que tenen una bona tradició que mai no han deixat de fer-se servir i que fan el fet perfectament.

Més d'un cop se'ns ha objectat que aquestes formes no eren del tot viables per a substituir «tossinaire» i «tossinaria», perquè comportaven una limitació de significat: segons els nostres objectors, cansalader i cansaladeria només podrien significar, el qui ven cansalada i el lloc on se'n ven, i en canvi les formes emmanlevades del castellà, considerant l'ambivalència del nom primitiu de què provenen —«tocino», que a més de cansalada també vol dir porc— poden incloure el comerç amb tots els productes del porc. Però, deixant fins i tot de banda que les formes del castellà també provenen del primitiu «tocino» com equivalent de cansalada i no com a designació de l'animal, cal recordar als qui formulen aquesta mena d'objeccions, que la missió essencial dels noms és de designar les coses, i no de descriure-les, i que quan un nom té valor descriptiu —perquè és un derivat, o un compost de diversos elements— aquest valor és gairebé sempre parcial i algun cop fins i tot caducat (les cuirasses, que ja no es fan de cuir) o gratuït (el blat de moro). Limitant-nos, només, als noms d'establiment o botigues, en podríem esmentar una colla amb denominacions que, com la de cansaladeria només inclouen una part dels articles que s'hi despatxen: les ferreteries (amb molts articles que no són de ferro), les bacallaneries (on no tot és bacallà), les barberies (on es fa altra cosa que afaitar), les papereries (amb una gamma variada d'articles que no són de paper), les camiseries (mitjons, corbates, mocadors), les cerveeries, els cafès, etc. A Barcelona encara queden botigues que es diuen d'ultramarins, però ens agradaria veure quantes coses hi venen que vinguin, realment, d'ultramar.